

แนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย

The policy development of making Marijuanas legal in Thailand

นารา หนูแดง¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและการใช้ประโยชน์จากกัญชา และศึกษาแนวนโยบายของรัฐในการผลักดันกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจปี พ.ศ.2562 ตลอดจนวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากการนำกัญชามาเป็นพืชเศรษฐกิจ ตัวใหม่การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งผู้วิจัยจะลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และใช้การสังเกตการณ์ร่วมด้วย ตลอดจนการวิจัยเอกสารเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ คุชกรีนินพนธ์ รายงานการประชุม ระเบียบ ประกาศ คำสั่งเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย

คำสำคัญ: กัญชา, นโยบาย

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง แนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย

Abstract

This research study about the development of The Legalization of Cannabis policy as an economic crop in Thailand. The study includes background, uses of cannabis, and the government's policy to push the cannabis to become an economic crop in 2019, to analyze the impacts of cannabis as a new economic crop. This research uses an In - depth interview, Field Research and observation methods go together with documentary research, by use the academic documents, journals, publications, electronic sources, Research reports, thesis, dissertation, meetings reports, and State announcements, that related to The Legalization of Cannabis Policy in Thailand.

Keywords: Marijuanas, The policy

บทนำ

“กัญชา” ในมุมมองเมื่ออดีต ถือเป็นยาเสพติดที่อยู่คู่กับประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบหลายประการต่อประเทศชาติ ทั้งการเกิดความไม่สงบในสังคม เศรษฐกิจ คราวเรือน รวมทั้งยังเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดประเภทอื่น ๆ ตามมา โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน วัยรุ่น ที่อยู่ในช่วงวัยอยากรเรียนรู้ อยากทดลอง บางคนทดลองเพื่อลิ้มลองรสชาติ บางคนพลาดพลั้งถึงขั้นติดใจ ทำให้อยากทดลองยาเสพติดประเภทอื่น ๆ ตามมา จนทำให้กลายเป็นเด็กที่ติดยาเสพติด

ปัญหาหายาเสพติดที่เกิดขึ้นประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ คน ตัวยา และ สิ่งแวดล้อมจากสถิติของผู้ที่ได้รับการบำบัดรักษาหายาเสพติดของสถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี ปี 2561 พบผู้ป่วยทั้งหมด 6,199 คน เป็น เพศชาย 5,353 คน คิดเป็นร้อยละ 86.35 และเพศหญิง 846 คน คิดเป็นร้อยละ 13.65 โดยกลุ่มผู้ป่วยที่มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25-29 ปี จำนวน 1,137 คน รองลงมาได้แก่ช่วงอายุระหว่าง 20 - 24 ปี จำนวน 1,116 คน และช่วง อายุระหว่าง 30-34 ปี จำนวน 963 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ว่างาน ประเภทของยาเสพติดที่ใช้มากที่สุดคือยาบ้า จำนวน 3,369 คน รองลงมาได้แก่ สุรา จำนวน 1,050 คน ทั้งนี้ ยาบ้า เป็นสารเสพติดออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง เมื่อเสพยาบ้าเข้าสู่ร่างกายทำให้เกิดอารมณ์สนุกสนาน กระปรี้กระเปร่า ไม่ง่วง ไม่หิว ออกฤทธิ์นาน 8-24 ชั่วโมง การเสพยาบ้าซ้ำหลาย ๆ ครั้งใน 1 วัน ทำให้ปริมาณเมทแอมเฟตามีนในเลือดสูงขึ้น เกิดอาการประสาทหลอน หูแว่ว หวาดระแวง เห็นภาพหลอน คลุ้มคลั่ง ทำร้ายตัวเอง รวมถึงทำร้ายผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดทำให้เกิดโรคสมองติดยา โดยสมองในส่วนการควบคุมความคิดจะถูกทำลาย ทำให้ผู้เสพมีพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง และเกิดอาการทางจิตประสาท (ข่าวกรุงเทพธุรกิจ, 2562, ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า “กัญชา” ไม่ได้เป็นตัวที่ก่อให้เกิดปัญหาหายาเสพติดหลัก แต่อาจจะเป็นตัวที่ก่อให้เกิดการอยากรู้ อยากลอง ยาเสพติดประเภทอื่นที่ร้ายแรงกว่าตามมา แต่หากเรามองถึงคุณสมบัติทางการแพทย์ของ “กัญชา” จะพบว่ากัญชามีคุณประโยชน์มากกว่าโทษอยู่มากมาย ดังปรากฏในตำราแพทย์สงเคราะห์ (Prapaspong et al., 1999, อ้างถึงใน วีรยา ถาอุบชิต และคณะ, 2560, หน้า 230) ภูมิปัญญาทางการแพทย์ไทยและมรดกทางวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยข้อมูลของ United Nations กัญชาถูกจัดเป็นยาเสพติดกลุ่ม narcotic drug ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504

(United Nations, 1961, อ้างถึงใน วีรยา ถาอุปชิต และคณะ, 2560, หน้า 230) และ การใช้กัญชาเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในเกือบทุกประเทศ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลก มีการเปิดกว้างมากขึ้น ทำให้ต้องกลับมาทบทวนและตั้งคำถามใหม่ว่า “กัญชา” มี ประโยชน์หรือโทษอย่างไร ปี พ.ศ.2513 ในอัมสเตอร์ดัมของเนเธอร์แลนด์มี Coffee Shop สำหรับสูบกระตอมและกัญชา, ปี พ.ศ.2553 โปรตุเกส มีการปรับลดโทษการ เสพกัญชามาเป็นค่าปรับ (decriminalize), ปี พ.ศ.2555 สหรัฐอเมริกามีการลงมติใน รัฐโคโรลาโดและรัฐวอชิงตัน ให้มีกฎหมายยอมรับกัญชาเพื่อความบันเทิง (legalize recreational) (Samkosed, 2013, อ้างถึงใน วีรยา ถาอุปชิต และคณะ, 2560, หน้า 230) และในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2558 พบว่าใน 23 รัฐของสหรัฐอเมริกามีการออก กฎหมายอนุญาตให้ใช้กัญชาทางการแพทย์ได้ (medical cannabis) (Office of National Drug Control Policy, 2015, อ้างถึงใน วีรยา ถาอุปชิต และคณะ, 2560, หน้า 230) สำหรับในประเทศไทย “กัญชา” จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ซึ่งการปลูก การครอบครอง การจำหน่าย หรือการบริโภค เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เนื่องจากมีกฎหมายควบคุมไว้ ทำให้ขาดข้อมูลที่ ชัดเจนในการศึกษา การวิจัยก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากไม่มีการนำมาใช้ได้ ซึ่งหากมี การศึกษาการนำกัญชามาใช้ในรูปแบบสมุนไพรได้ จะสามารถลดการนำเข้ายาจาก ต่างประเทศไทย ผู้ป่วยสามารถพึ่งพาตนเอง สามารถลดค่าใช้จ่ายทางสุขภาพลงได้เป็น การเพิ่มการเข้าถึงยาสมุนไพรของคนไทย รวมทั้งกัญชาอาจเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ ที่ จะสามารถสร้างรายได้ และฟื้นฟูเศรษฐกิจของไทยจากปัญหาราคาพืชผลอื่น ๆ ตกต่ำ ได้ด้วย (วีรยา ถาอุปชิต และคณะ, 2560, หน้า 231)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ “กัญชา” เป็นพืชเศรษฐกิจ ของประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมทางด้านการแพทย์ การปรุงอาหาร การ

สถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบกับนโยบายการผลักดันกัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจนี้ ได้มีการขับเคลื่อนมาตั้งแต่การชูนโยบายกัญชาเสรีในช่วงการเลือกตั้งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่มีการผลักดันอย่างชัดเจนเพื่อให้กัญชาถูกกฎหมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการผลักดันเป็นนโยบายระดับประเทศต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ความเป็นมาของกัญชาและการใช้ประโยชน์จากกัญชาคืออะไร มีที่มาอย่างไร
2. แนวนโยบายของรัฐในการผลักดันกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจปี พ.ศ.2562 เป็นอย่างไร
3. ผลกระทบจากการนำกัญชามาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและการใช้ประโยชน์จากกัญชา
2. เพื่อศึกษาแนวนโยบายของรัฐในการผลักดันกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจปี พ.ศ.2562
3. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากการนำกัญชามาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายกัญชาของประเทศไทยที่ประกาศใช้ในปี พ.ศ.2562 โดยมุ่งเน้นให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ของไทยที่จะสามารถสร้างรายได้ และฟื้นฟูเศรษฐกิจจากปัญหาราคาพืชผลอื่น ๆ ตกต่ำ โดยการใช้โมเดลจากต่างประเทศเป็นต้นแบบ เช่นประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น และวิเคราะห์ผลกระทบจากการประกาศใช้นโยบายกัญชาของประเทศไทย หากให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจ เช่น ผลกระทบด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านระหว่างประเทศ เป็นต้น

ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเนื้อหาของนโยบายโดยให้ความสำคัญในหลักการนานาธิปไตยการใช้กัญชามาเป็นพืชเศรษฐกิจอย่างไร และกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนอย่างไร โดยเน้นพื้นที่ที่เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ปลูกและผลิตกัญชาทางการแพทย์ และพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกพืชกัญชาทางการแพทย์ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยชุมชน และส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2563

ขอบเขตด้านประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากร คือ บุคลากรจากกระทรวงสาธารณสุข และผู้เกี่ยวข้องในวิทยาลัยชุมชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 6 ท่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแหล่งที่มาของกัญชาและการใช้ประโยชน์จากกัญชา
 2. ทำให้ทราบถึงแนวนโยบายของรัฐในการผลักดันกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจ
- ปี พ.ศ.2562

3. ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากการนำกฎหมายมาเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

นโยบาย หมายถึง นโยบายสาธารณะที่รัฐเป็นผู้กำหนด ศึกษาเฉพาะนโยบายส่งเสริมให้กฎหมายเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย เท่านั้น

การพัฒนานโยบาย หมายถึง กระบวนการทำงาน ทางวิชาการเพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอหรือทางเลือกเชิงนโยบายเพื่อนำไปสู่การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่วมกัน และการปฏิบัติที่เป็นจริง ที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ มากกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือกลุ่มคน

กฎหมาย หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

พืชเศรษฐกิจ หมายถึง พืชที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศโดยมีมูลค่าสูง ในที่นี้หมายถึง “กฎหมาย” ที่อาจได้รับการปลดล็อคให้เป็นพืชเศรษฐกิจได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กฎหมายเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเรียงลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

Friedrich (1941) (อ้างถึงใน สุภัตรา กันพร้อม, 2560, หน้า 14) ได้ให้ความเห็นว่านโยบายสาธารณะ คือชุดของข้อเสนอที่เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลกลุ่มบุคคลหรือรัฐบาลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วยปัญหาอุปสรรคและโอกาสซึ่งนโยบายจะถูกนำเสนอเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาของประชาชนการ

กำหนดนโยบายนั้นมิได้เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันทันด่วนแต่่นโยบายส่วนใหญ่จะต้องผ่านการพิจารณาเป็นขั้นตอนซึ่งจะมีฝ่ายบริหารเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญกับฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

Lass well & Kaplan (1970) (อ้างถึงใน สุภัตรา กันพร้อม, 2560, หน้า 14) ให้ความหมายไว้ว่่านนโยบายสาธารณะหมายถึงการกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) ค่านิยม (Values) และการปฏิบัติ (Practices) ของโครงการของรัฐเป็นการระบุอย่างชัดเจนว่ากิจกรรมที่เป็นแผนงานหรือโครงการของรัฐที่เรียกว่านโยบายสาธารณะนั้นจะต้องสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมรวมถึงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายแนวความคิดของ Lasswell & Kaplan จึงให้ความชัดเจนเกี่ยวกับสาระสำคัญของนโยบายสาธารณะพอสมควร

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินนโยบาย

Dye (1967 : 344 อ้างถึงใน กรวี ศรีกิจการ, 2545) ให้ความหมายว่าการประเมินนโยบาย/โครงการ หมายถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบายสาธารณะDunn (1981 : 339 อ้างถึงใน กรวี ศรีกิจการ, 2545) กล่าวว่า การประเมินนโยบาย/โครงการ หมายถึงขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์นโยบาย โดยเป็นขั้นตอนที่มุ่งผลิตข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผลของการดำเนินงานตามนโยบายว่าสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม สนองคุณค่าของสังคม และแก้ไขปัญหาที่เป็นเป้าหมายของนโยบายได้หรือไม่

Suchman (1967 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2545) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการเพื่อการตัดสินใจว่า โครงการดังกล่าวดี หรือไม่ดีอย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลของ

กิจกรรมที่วางไว้ในโครงการประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ได้นำมื่อนำหลัก“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 โดยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ครั้งนี้ สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

4. ข้อมูลเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์

Martin Woodbridge (2563, ออนไลน์) (แปลโดยวารุณี เศวตประวิษฐกุล, สุชาดานิลกำแหง วิลคินส์ และธรรศธารีสุชีวกุล) กัญชาเป็นพืชที่ซับซ้อน กัญชามีส่วนประกอบทางเคมีที่สามารถระบุได้มากกว่า 500 ชนิด และสารเคมีที่พบในกัญชาแต่ละพันธุ์ก็แตกต่างกันออกไป มีการใช้กัญชาสำหรับนันทนาการทั่วโลกมาเป็นเวลานานนับรุ่นสู่รุ่นและมักมีความเชื่อมโยงกับการก่ออาชญากรรม ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ของกัญชาทางการแพทย์ได้รับผลกระทบด้วย นอกจากนี้สนธิสัญญา

ระหว่างประเทศทำให้การนำกัญชาไปใช้ทางการแพทย์เกิดความซับซ้อนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะผิดกฎหมาย แต่ผู้ป่วยจำนวนมากทั่วโลกต่างใช้กัญชาในรูปแบบน้ำมันเพื่อบรรเทาอาการ ในขณะที่มีผู้ป่วยจำนวนไม่มากที่สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยากัญชาคุณภาพ ซึ่งได้รับจากแพทย์หรือเภสัชกร การเข้าถึงข้อมูลที่น่าเชื่อถือและอิงตามหลักฐานยังคงเป็นอุปสรรคต่อการจ่ายผลิตภัณฑ์ ยากัญชาคุณภาพเพื่อการรักษาโรค หน่วยงานที่ควบคุมเกี่ยวกับการใช้ยามักไม่อนุญาตให้มีการใช้สารแคนนาบินอยด์ซึ่งเป็นสารออกฤทธิ์ในกัญชาเป็นยาที่ใช้รักษาได้ทั่วไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพอร์ อลิซานันท์ (2563, ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง การปลดล็อกกัญชาทางการแพทย์ กับสังคมไทย พบว่า กัญชาเป็นพืชที่มีสารออกฤทธิ์ต่อร่างกาย หลายชนิด ที่สำคัญคือสาร cannabinoids ซึ่ง ส่งผลต่อร่างกายมนุษย์ในหลายด้าน โดยมีการนำมาใช้มากขึ้นในปัจจุบันแต่ยังขาดข้อมูลการ ศึกษาทางวิชาการที่น่าเชื่อถือเพียงพอ การผลักดัน ให้มีการจัดประเภทกัญชาเป็นยาเสพติดประเภท 2 ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการศึกษาวิจัยและรักษา ในมนุษย์ได้จึงเป็นวิธีที่สร้างคุณประโยชน์ให้ กับวงการแพทย์สูงสุด โดยที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสีย จากการใช้กัญชาทางการแพทย์โดยที่ไม่ทราบประสิทธิภาพและผลข้างเคียงทั้งระยะสั้นและระยะยาว

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย มีแนวทางการพัฒนานโยบายในเรื่องของการศึกษาวิจัย การให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้กัญชาทางการแพทย์ และประโยชน์ในด้านการอื่น ๆ ของพืชกัญชา ไม่ว่าจะเป็นการใช้เป็นส่วนประกอบของการปรุงอาหารเพื่อให้มีรสชาติที่กลมกล่อม การใช้ในการผสมในผลิตภัณฑ์บำรุงผิวการผลิตน้ำมันกัญชาเพื่อใช้

ทางการแพทย์ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การผ่อนปรนให้มีวิสาหกิจชุมชน โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย ทำการทดลองปลูก และทำการวิจัยภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ซึ่งในปัจจุบัน การศึกษาด้านประโยชน์ของกัญชาได้รับการยอมรับในทิศทางที่ดีมากขึ้น เนื่องจากมีผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศรองรับกันในระดับหนึ่ง ทำให้แนวทางในการผลักดันนโยบายกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มในด้านบวก แต่อย่างไรก็ตามปัญหาในด้านผลกระทบของโทษจากกัญชาก็ยังคงเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบาย กล่าวคือ หากมีการนำพืชกัญชามาใช้ประโยชน์ในทางที่ผิด หรือมีการใช้พืชกัญชาในอัตราส่วนที่เกินกว่าความจำเป็น อาจทำให้มีผลกระทบตามมา ดังนั้นการที่จะปลดล็อกกัญชาให้เป็นพืชเศรษฐกิจ จะต้องมีการออกกฎ ระเบียบ มาตรการควบคุม การใช้ปริมาณกัญชาให้ไม่เกินกว่าระดับที่รัฐควบคุม จะต้องมีการให้ความรู้กับประชาชน เกษตรกร ผู้ผลิต กลุ่มนักธุรกิจและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกัญชาทางด้านการแพทย์ได้อย่างปลอดภัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาดังนี้

1. กระทรวงสาธารณสุขควรมีการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องประโยชน์ และโทษจากการใช้กัญชา โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้กัญชาทางการแพทย์นโยบายส่งเสริมให้กัญชาเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย

2. กระทรวงสาธารณสุขควรร่วมมือกับวิชาชีพชุมชน สมาคมแพทย์แผนไทย และแผนปัจจุบัน เพื่อประสานความเข้าใจและดำเนินการพัฒนากัญชาไทยให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อย่างยั่งยืน

3. ควรมีการวางกฎ ระเบียบ มาตรการในการควบคุมการใช้กัญชาที่รัดกุม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการใช้กัญชาที่ผิดวัตถุประสงค์ทางการแพทย์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเสรีกัญชาในประเทศที่กัญชาถูกกฎหมาย เพื่อนำข้อดีข้อเสียมาพัฒนากำหนดนโยบายในการควบคุมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการผลักดันกัญชาไทยเป็นพืชเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

กรวิ ศรีกิจการ. (2545). *การประเมินนโยบาย/ โครงการ*. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยรามคาแหง.ข่าวกรุงเทพธุรกิจ. 2562, ออนไลน์,

<https://www.bangkokbiznews.com/> สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 กองนโยบายและแผน ม.ราชภัฏบุรีรัมย์, 2563,

ออนไลน์<http://plan.bru.ac.th/> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2563.

เพชร อลิสนันท์. 2563. การปลดล็อกกัญชาทางการแพทย์กับสังคมไทย. ออนไลน์.

[http://www.chulacancer.net/uploads/articles_attc/1552277306.p](http://www.chulacancer.net/uploads/articles_attc/1552277306.pdf)

df. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563.

วีรยา ภาอุบชิต และคณะ. (2560). *การใช้กัญชาทางการแพทย์*. วาสังคศาสตร์อีสาน. ปีที่ 13 ฉบับพิเศษ ม.ค.- มี.ค. 2560.

28 วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1

สุภัทรา กันพ้อม. (2560). *ประสิทธิผลการจัดการระบบสารสนเทศของธนาคารอิสลาม
แห่งประเทศไทย*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสยาม.

สุวิมล ติรกันนท์. (2545). *การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

Martin Woodbridge. 2563, ออนไลน์, [https://www.thairath.co.th/
women/beauty/health/1739298](https://www.thairath.co.th/women/beauty/health/1739298). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563.